

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af en række love på børne- og undervisningsområdet, socialområdet, det familieretlige område, skatteområdet, beskæftigelsesområdet, udlændinge- og integrationsområdet og ældreområdet (Forbud mod anvendelse af personer under 18 år som tolke m.v.)

29. november 2024
Sagsnr.: 24/34397
Juridisk Kontor
jesch1

Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	2
1.1. Høringsperiode	2
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.	2
2. Høringssvarene	13
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget	14
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	14
2.2.1. Tilkøb af tolkebistand	14
2.2.2. Lette og uproblematisk forhold af praktisk eller dagligdags karakter	14
2.2.3. Konsekvenser af overtrædelse af forbuddet	16
2.2.4. Adgang til tolkebistand	16
2.2.5. Gebyr for tolkebistand efter sundhedsloven	17
2.2.6. Brug af mindreårige som tolke i samtaler med pædagogiske vurderinger	17
2.2.7. Myndighedernes pligt til at sikre, at en anvendt tolk ikke er under 18 år	17
2.2.8. Retsvirkning ved 1. instans myndigheds brug af oplysninger, indgivet af tolke, som er under 18 år	18
3. Lovforslaget i forhold til udkastet til lovforslag	18

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af en række love på børne- og undervisningsområdet, socialområdet, det familieretlige område, skatteområdet, beskæftigelsesområdet, udlændinge- og integrationsområdet og ældreområdet (Forbud mod anvendelse af personer under 18 år som tolke) har i perioden fra den 14. oktober til den 11. november 2024 (29 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 14. oktober 2024 endvidere sendt til Beskæftigelsesudvalget, Børne- og Undervisningsudvalget, Skatteudvalget, Socialudvalget, Udlændinge- og Integrationsudvalget og Ældreudvalget til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 14. oktober 2024.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Høringspart	Hørings svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive hørings svar
Adoption & Samfund	X		X	
Advokatsamfundet				
Akademikerne				
AmiAmi				
Amnesty International				
Ankestyrelsen	X		X	
Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd				
Asylret				

Bedsteforældre for Asyl	X	X		
Beskæftigelsesrådet				
Borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen				
Børne- og Kulturchefforeningen	X	X		
Børne- og Ungdomspædagogerne Landsforbundet (BUPL)				
Børne- og Ungdomspædagogerne Landsforbundet (BUPL) – Lederforeningen				
Børnenes Bureau				
Børnerådet	X	X		
Børnesagens Fællesråd				
Børns Vilkår				
Centralorganisationernes Fællesudvalg	X		X	
CEPOS				
CEVEA				
Daginstitutionernes Lands-Organisation				
Danes Worldwide	X		X	
Danish International				

I Adoption (DIA)				
Danmarks Biblioteksforening				
Danmarks Evalueringsinstitut				
Danmarks Idrætsforbund				
Danmarks Kordegneforening				
Danmarks Lærerforening	X	X		
Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier	X	X		
Danmarks Rejsebureau Forening				
Danner				
Danmarks Statistik				
Dansk Arbejdsgiverforening	X		X	
Dansk Blindesamfund				
Dansk Center for Undervisningsmiljø				
Dansk Erhverv				
Dansk Flygtningehjælp				
Dansk Flygtningehjælp Ungdom				

Dansk Folkeoplysnings Samråd				
Dansk Handicap Forbund				
Dansk Industri				
Dansk Kvindesamfund				
Dansk Metal				
Dansk Psykolog Forening				
Dansk Skoleidræt				
Dansk Socialrådgiverforening				
Dansk Ungdoms Fællesråd				
Danske Advokater				
Danske A-kasser				
Danske Dagbehandlingstilbud Netværk				
Danske Døves Landsforbund				
Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier – Bestyrelserne ¹	X		X	
Danske Erhvervsskoler- og				

¹ Der er modtaget et høringssvar fra DEG. Det er ikke angivet, om høringssvaret er fra bestyrelsessektionen eller ledersektionen. Høringssvaret er registreret under bestyrelsessektionen.

Gymnasier – Lederne				
Danske Familieadvokater				
Danske Forlag				
Danske Gymnasielævers Sammenslutning				
Danske Gymnasier				
Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger				
Danske Handicaporganisationer				
Danske HF og VUC – Bestyrelserne				
Danske HF og VUC – Lederne				
Danske Landbrugsskoler				
Danske Musik- og Kulturskoler				
Danske Rederier				
Danske Regioner	X	X		
Danske Seniorer				
Danske Skoleelever				
Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne				

Danske SOSU-skoler				
De Anbragtes Vilkår				
De Danske Sprogcentre				
Den Danske Europabevægelse				
Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder				
Den Katolske Kirke i Danmark	X	X		
Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet				
Det Centrale Handicapråd				
Det Nationale Integrationsråd				
Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig				
DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur				
Efterskoleforeningen				
Erhvervsskolelederne				

Erhvervsskolernes Elevorganisation				
Fagbevægelsens Hovedorganisation				
Familieretshuset	X		X	
FGU Danmark	X	X		
Finans Danmark				
Flygtningenævnet	X		X	
FOA				
Folkehøjskolernes Forening i Danmark				
Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge				
Foreningen af Frie Fagskoler				
Foreningen af katolske skoler i Danmark				
Foreningen af Kristne Friskoler				
Foreningen af Udlændingetsadvokater				
Foreningen Danske Revisorer				
Foreningen Far				
Foreningen for				

Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler				
Foreningen til gavn for børn og unge (fobu)				
Foreningsfællesskabet Ligeværd				
Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD)				
Forhandlingsfællesskabet				
Forældrenes Landsorganisation (FOLA)				
Friskolers Lærerforening				
Friskolerne	X	X		
FSR – danske revisorer				
Færøernes Landsstyre	X		X	
HOME-START Familiekontakt				
GLS-A				
HK Danmark				
HvorErDerEnVoksen				
Indvandrerårgivningen				

Institut for Menneskerettigheder				
Justitia				
Kirkernes Integrations tjeneste				
Klagenævnet for Specialundervisning				
KL	X	X		
Kommunale Velfærdsskifter				
KRAKA				
Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed				
Kvinderådet				
Landsforeningen af Forsvarsadvokater				
Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark				
Landsforeningen af Ungdomsskoleledere (LU)				
Landsforeningen Børn og Samvær				
Landsorganisationen af Kvindekrise centre (LOKK)				
Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS)				
Landssammenlutning				

n af Foreninger for Selvstændige Børnepasserere				
Landsammenslutningen af Handelsskoleelever				
Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD)				
Landsråd for PPR-chefer				
Landskatteretten ²	X		X	
Lev uden Vold				
Lilleskolerne				
Lærernes Centralorganisation				
Mandecentret				
Manderådet				
Mellemfolkeligt Samvirke				
Modstrøm				
Mødrehjælpen				
Naalakkersuisut				
OpenDenmark				
Parasport Danmark				
Plums Fond for Fred, Økologi og				

² Fælles høringssvar med Skatteenkestyrelsen.

Bæredygtig hed				
Provstefore ningen				
Præsidente n for Vestre Landsret	X			X
Præsidente n for Østre Landsret	X			X
Præsteforen ingen				
Red Barnet				
Refugees Welcome	X	X		
Retspolitisk Forening				
Rådet for Børns Læring				
Rådet for de Grundlægg ende Erhvervsrett ede Uddannelse r				
Røde Kors	X	X		
Rådet for Socialt Udsatte				
Sammenslut ningen af Steinerskole r i Danmark				
Skolelederf oreningen				
Selveje Danmark				
Selvejende og private institutioner s forening (Spifo)				
Skatteankes tyrelsen ³	X		X	

³ Fælles høringssvar med Landsskatteretten.

Skatterevisorforeningen				
Skole og Forældre				
Socialpædagogernes Landsforbund				
SOS Racisme	X	X		
Team Danmark				
Udbetaling Danmark				
Uddannelsesforbundet				
Uddannelseslederne				
Udlændingenævnet	X	X		
Ungdomsringen				
Ungdomsskoleforeningen				
Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening	X	X		
UNHCR				
UNICEF				
VISO				
Ægteskab uden grænser				
Ældresagen				

2. Høringsvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringsvar om udkastet til lovforslag.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger til høringsvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringsvarene, er skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også

ændringer, som ikke har baggrund i modtagne hørings svar, men er foretaget på Børne- og Undervisningsministeriets egen foranledning.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Den offentlige høring viste, at der generelt er opbakning til lovforslaget. Således bakker **Bedsteforældre for Asyl, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Danmarks Lærerforening, Danske Regioner, Den Katolske Kirke i Danmark, FGU Danmark, Friskolerne, KL, Røde Kors, SOS Racisme og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening** op om forslaget om at indføre et forbud mod brug af personer under 18 som tolke. Ingen af de afgivne hørings svar udtaler sig imod at indføre forbuddet.

Børne- og Undervisningsministeriet har noteret sig opbakningen til forslaget om at indføre et forbud mod brug af personer under 18 som tolke.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Tilkøb af tolkebistand

FGU Danmark anfører, at indførelsen af forbuddet mod at anvende personer under 18 år som tolke kan medføre en økonomisk belastning i form af et øget behov for tilkøb af tolkebistand.

Friskolerne anfører, at foreningen har et ønske om gratis og tilgængelig tolkebistand, i det omfang det vurderes afgørende for kommunikation med hjemmet.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at offentlige myndigheder allerede efter gældende ret er forpligtede til at gøre sig forståelige over for borgerne, og at det ikke bør bero på brugen af personer under 18 år som tolke, medmindre der er tale om lette og uproblematisk tilfælde. Med den foreslåede løsning vil offentlige myndigheder fortsat kunne tillade, at personer under 18 år tolker i lette og uproblematisk tilfælde. Ministeriet vurderer derfor ikke, at lovforslaget vil have økonomiske konsekvenser for offentlige myndigheder, herunder FGU-institutioner m.v. FGU-institutioner er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning og som sådan omfattet af bl.a. forvaltningsloven, jf. § 2, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Ønsket om generel udbredelse af gratis og tilgængelig tolkebistand falder uden for den politiske aftale af 29. september 2022 om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke og dermed lovforslaget.

2.2.2. Lette og uproblematisk forhold af praktisk eller dagligdags karakter

Bedsteforældre for Asyl savner en tydelig afgrænsning af, hvad der har »praktisk karakter«.

Samtidig ønskes en differentiering af gruppen af »mindreårige«, der må bruges som tolke i samtaler af »praktisk karakter«, sådan at denne skelner

mellem et totalt forbud mod at bruge mindreårige under 15 år som tolke uden for samtaler af praktisk karakter og et situationsbestemt forbud mod at bruge mindreårige mellem 15 og 18 år som tolke, alt efter samtalens indhold og den enkelte mindreåriges forudsætninger.

Børnerådet anerkender, at der generelt kan være behov for supplerende mundtlige beskeder, som foregår via overleveringer, hvor børn oversætter. Det er afgørende, at disse beskeder reelt er »uproblematiske forhold af dagligdags karakter«, og det stiller store krav til, hvilke eksempler der bruges i lovens bemærkninger. Rådet finder, at nogle af eksemplerne i lovforslagets bemærkninger rammer ved siden af.

Danmarks Private Skoler har en vis bekymring for, hvordan begreberne »dagligdags« og »uproblematiske« vil blive fortolket i udmøntningen af loven. Foreningen frygter, at fortolkningen kan blive så snæver, at der ikke efterlades tilstrækkelig rummelighed i anvendelsen.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder, at formuleringen »Personer under 18 år må anvendes som tolke, når det vedrører et uproblematiske forhold af dagligdags karakter« er vanskelig at håndtere, idet det ikke altid er let at forudsige om en samtale undervejs bevæger sig ud over at dreje sig om uproblematiske forhold af dagligdags karakter.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med den foreslåede undtagelsesbestemmelse, hvorefter en person under 18 år må anvendes som tolk, når det vedrører et uproblematiske forhold af dagligdags karakter, er at give mulighed for en vis fleksibilitet i den daglige kommunikation.

På den ene side er formålet med lovforslaget at tage hensyn til børn og unge, styrke deres retssikkerhed og undgå, at de sættes i svære tolkesituationer. På den anden side er undtagelsesbestemmelsen et udtryk for en erkendelse af, at et fuldstændigt forbud, dvs. uden en undtagelsesbestemmelse, vil volde praktiske vanskeligheder for både myndigheder og borgere i den daglige kommunikation.

Som det fremgår af den politiske aftale af 29. september 2022 om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke er formuleringen af undtagelsesbestemmelsen inspireret af formuleringen af § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 855 af 23. juni 2018 om tolkebistand efter sundhedsloven.

Den nærmere beskrivelse af undtagelsesbestemmelsen i lovforslagets bemærkninger er formuleret, sådan at der – afhængigt af den konkrete situation – er rum for myndighedens fortolkning af, om situationen er omfattet af undtagelsesbestemmelsen eller ej.

Den nærmere beskrivelse af undtagelsesbestemmelsen er endvidere formuleret, sådan at den bedst lever op til intentionerne i den politiske aftale af 29. september 2022 om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke. Det fremgår bl.a. af aftaleteksten, at formålet med forbuddet er at tage hensyn til børnene og de unge, styrke deres retssikkerhed og undgå, at de sættes i svære tolkesituationer. Det fremgår endvidere af aftaleteksten, at forbuddet som udgangspunkt skal gælde tolkning i alle situationer, hvor det offentlige er i mundtlig kontakt med borgere.

Desuden skal forbuddet gælde offentlige myndigheder på tværs af sektorer, hvor mange af de ansatte ikke nødvendigvis vil have forudsætningerne eller det nødvendige kendskab til barnets forhold til at kunne vurdere, om en konkret situation eller indhold er omfattet af undtagelsen til forbuddet, hvis andre kriterier end samtals indhold og om samtalen vurderes belastende, lægges til grund.

Den ansatte kan beslutte, at undtagelsen til forbuddet kan finde anvendelse, når vedkommende vurderer, at tolkning omfatter lette og uproblematisk tilfælde af dagligdags eller praktisk karakter, og ikke er belastende for barnet. Heri ligger også et vist skøn, som må forventes at give et tilstrækkeligt fortolkningsrum i anvendelsen, som kan blive anvendt forskelligt, alt efter hvilket område der er tale om. Der vil for eksempel være områder, hvor den offentligt ansatte som udgangspunkt vurderer, at en samtale ofte vil være mere belastende for barnet end på andre områder, f.eks. hvis barnet selv er part i sagen, og alligevel ville skulle deltage i et møde på kommunen.

2.2.3. Konsekvenser af overtrædelse af forbuddet

Refugees Welcome anfører, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvilke konsekvenser overtrædelse af forbuddet har.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.7, at en overtrædelse af forbuddet mod at anvende personer under 18 år som tolke ikke foreslås selvstændigt sanktioneret.

2.2.4. Adgang til tolkebistand

Refugees Welcome anfører, at en forudsætning for at komme brugen af børn som tolke til livs og løse de situationer, der er nævnt som eksempler i lovforslaget, bedst muligt, sådan at alle sagens parter kan kommunikere og forstå hinanden, er nem adgang til voksne, professionelle tolke. Andre problematikker er den praktiske adgang til at bestille en tolk samt manglende kvalitetssikring for hele tolkeerhvervet. Foreningen anfører, at hele tolkeområdet trænger til en gennemgang og opkvalificering.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening er enig i, at det af retssikkerhedsmæssige grunde er væsentligt, at tolkebistanden er af høj kvalitet. Det bør påhvile myndighederne at finde sådanne tolke ligesom

myndighederne bør sikre, at såvel den skriftlige som den mundtlige kommunikation, myndighederne har med alle borgere, er klar og forståelig for borgerne. Hvis dette sikres, vil det ikke kun være til glæde for borgere med et andet modersmål end dansk, men også for f.eks. dyslektiske borgere med dansk som modersmål.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at spørgsmål om adgang til tolkning, bestilling af tolkeydelser og kvalitetssikring af tolkeerhvervet falder uden for den politiske aftale af 29. september 2022 om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke og dermed lovforslaget.

2.2.5. Gebyr for tolkebistand efter sundhedsloven

Danske Regioner, Refugees Welcome og Røde Kors opfordrer til, at gebyr for tolkebistand efter sundhedsloven bliver afskaffet.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at forslaget om at afskaffe gebyr for tolkebistand efter sundhedsloven falder uden for den politiske aftale af 29. september 2022 om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke og dermed lovforslaget.

2.2.6. Brug af mindreårige som tolke i samtaler med pædagogiske vurderinger

Bedsteforældre for Asyl anfører, at det fremgår af lovforslaget, at der vil kunne anvendes tolke under 18 år i »samtaler som led i den pædagogiske vurdering af udlændingens forudsætninger og mål med uddannelsen« og spørger i den forbindelse, hvordan pædagogiske vurderinger kan betragtes som tilfælde af praktisk karakter.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at der er tale om en misforståelse af lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor den pædagogiske vurdering på danskuddannelsesområdet fremgår som et eksempel under gældende ret på en situation, hvor tolkebistand efter omstændighederne kan være nødvendig, jf. pkt. 2.5.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det fremgår derimod af bemærkningerne til lovforslagets § 47, at »Det [forbuddet] gælder bl.a. samtaler mellem en kommune eller aktør og en udlænding om udlændingens rettigheder og pligter i henhold til danskuddannelsesloven, herunder f.eks. i tilrettelæggelsen af tilbud eller i forbindelse med sprogudbyderens indplacering af udlændingen på danskuddannelsen.« Forbuddet omfatter således også den pædagogiske vurdering. Der vurderes på den baggrund ikke behov for ændring af lovforslaget.

2.2.7. Myndighedernes pligt til at sikre, at en anvendt tolk ikke er under 18 år

Udlændingenævnet anfører, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvordan myndighederne forventes at sikre, at en tolk er myndig, herunder f.eks. i forbindelse med telefonisk kontakt.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke er vurderet hensigtsmæssigt at fastsætte en detaljeret lovregulering af, hvordan en myndighed sikrer sig, at der ikke anvendes personer under 18 år som tolke.

Forvaltningsmyndigheder forudsættes i almindelighed at være forpligtet til at sikre, at der foreligger de oplysninger, som er nødvendige for at der kan træffes afgørelse i en sag, samt at der foretages de nødvendige undersøgelser hertil (officialprincippet). Det kan f.eks. ske ved at pålægge borgeren at opgive de relevante oplysninger, såsom f.eks. hvorvidt en anvendt tolk er over eller under 18 år.

2.2.8. Retsvirkning ved 1. instans myndigheds brug af oplysninger, indgivet af tolke, som er under 18 år

Udlændingenævnet anfører, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvilken retsvirkning det vil skulle have, hvis eksempelvis en styrelse i 1. instans i en afgørelse har anvendt oplysninger, der er indgivet af en tolk under 18 år på vegne af ansøgeren.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke er vurderet hensigtsmæssigt at fastsætte en detaljeret lovregulering af retsvirkningen af, at behandlingen af en sag i 1. instans baserer sig helt eller delvist på oplysninger, som er indgivet via en tolk som er under 18 år.

Retsvirkningen af, at en sagsbehandling i 1. instans baserer sig helt eller delvist på oplysninger, som er indkommet på retsstridig vis, må afgøres konkret ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler og principper om rekurs m.v.

3. Lovforslaget i forhold til udkastet til lovforslag

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, indeholder det fremsatte lovforslag følgende indholdsmæssige ændringer:

- Beskrivelsen i lovforslagets almindelige bemærkninger om ret til tolkebistand efter en række internationale konventioner er udgået, da lovforslaget ikke omhandler retten til tolkebistand.
- I lovforslagets almindelige bemærkninger er der indsat et punkt om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser (FN's børnekonvention).
- Det er i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at oversættelse af skriftlige henvendelser, f.eks. breve og elektronisk kommunikation, ikke vil være omfattet af forbuddet.

Herudover er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.